

UCHWAŁA NR XLI/345/2022
RADY GMINY ŚWIĄTKI

z dnia 31 marca 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Świątki na lata 2022-2024

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 roku poz. 559) oraz art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 roku poz. 447) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 roku poz. 559) Rada Gminy Świątki uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Świątki na lata 2022-2024, stanowiący załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr VII/48/2019 Rady Gminy Świątki z dnia 21 marca 2019 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Świątki na lata 2019-2021.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Świątki.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Świątki

Franciszek Plotnikowski

***„Dziecko dla pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości powinno
wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości
i zrozumienia” - preambuła Konwencji o Prawach Dziecka***

Świątki, 31 marzec 2022 r.

Spis treści

<u>Rozdział 1.....</u>	<u>3</u>
<u>WPROWADZENIE.....</u>	<u>3</u>
<u>Rozdział 2.</u>	<u>5</u>
<u>DIAGNOZA SPOŁECZNA.....</u>	<u>5</u>
<u>Rozdział 3.....</u>	<u>10</u>
<u>ZADANIA W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY.....</u>	<u>10</u>
<u>Rozdział 4.....</u>	<u>11</u>
<u>ZAKŁADANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.....</u>	<u>11</u>
<u>Rozdział 5.</u>	<u>12</u>
<u>ANALIZA SWOT.....</u>	<u>12</u>
<u>Rozdział 6.....</u>	<u>15</u>
<u>REALIZATORZY GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2022-2024.....</u>	<u>15</u>
<u>Rozdział 7.....</u>	<u>16</u>
<u>BENEFICJENCI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2022-2024 Z TERENU GMINY ŚWIĄTKI.....</u>	<u>16</u>
<u>Rozdział 8.....</u>	<u>16</u>
<u>ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....</u>	<u>16</u>
<u>Rozdział 9.....</u>	<u>16</u>
<u>SPOSÓB KONTROLI REALIZACJI PROGRAMU.....</u>	<u>16</u>
<u>Rozdział 10.....</u>	<u>17</u>
<u>MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....</u>	<u>17</u>
<u>Rozdział 11.....</u>	<u>17</u>
<u>PODSUMOWANIE.....</u>	<u>17</u>

Rozdział 1.

WPROWADZENIE

Działania służb i instytucji powołanych do pracy na rzecz dobra rodziny i dziecka powinny być zintegrowane ponieważ problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają interdyscyplinarnej współpracy. Choroba alkoholowa rodziców, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wypadki losowe to główne problemy dezorganizujące życie rodzin. Różnorakie formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej należy docenić i ciągle udoskonalać. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać, wspomagać aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Główną zasadą powinna być zasada pomocniczości. Działania przyniosą najlepszy efekt, gdy będą odbywać się za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem. Praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, winna być kompleksowa i obiektywna. System wsparcia powinien obejmować zarówno rodziny biologiczne jak i zastępcze. Gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, podstawowym celem pracy z rodziną biologiczną będzie jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Wszelkie działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny są również ważne ze względów społecznych i ekonomicznych, konieczne z uwagi na obniżenie kosztów związanych z pobytem dziecka w rodzinie lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Gminny Program wspierania Rodziny dla Gminy Świątki na lata 2022-2024 jest dokumentem na rzecz wspierania rodziny przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, zgodnie z konstytucyjną zasadą udzielania szczególnej pomocy rodzinie i dziecku. Program ukierunkowany jest na problemy rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych, określa cele i wyznacza kierunki działań, które pozwolą wzmocnić rolę i funkcję rodziny, jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka. Jego realizacja polegać będzie na zasadach współdziałania w koalicji z partnerami środowiska lokalnego, tj. instytucjami państwowymi, samorządowymi, służbą zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, które specjalizują się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. Dzięki wspólnie podejmowanym działaniom dopracowane zostaną odpowiednie warunki i możliwości do wszechstronnej i skutecznej pomocy rodzinie.

Rodzina stanowi jedno z najcenniejszych dóbr ludzkości. Jest naturalnym miejscem wzrastania i rozwoju, pierwszym środowiskiem, które kształtuje człowieka, gdzie dziecko oczekuje klimatu miłości, zrozumienia i zatroskania, które będą podstawą budowy poczucia bezpieczeństwa koniecznego do prawidłowego rozwoju dziecka, jak również prawidłowego funkcjonowania osoby dorosłej w społeczeństwie. Dzieci żyjące w rodzinie uczą się sztuki porozumienia z innymi, poszanowania odmienności oraz poczucia własnej i innych godności. Codzienny kontakt z kochającym członkiem rodziny daje możliwość na prawidłowy rozwój relacji międzyludzkich oraz pełny rozwój osobowości. Stworzenie atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia należy do obowiązków rodziców. Jest to również prawo i przywilej dziecka. To rodzice mogą nauczyć dzieci szacunku dla drugiego człowieka, rozwiązywania problemów bez krzyku

i przemocy, wymiany poglądów bez kłótni i agresji. Czas poświęcony dzieciom na każdym etapie rozwoju zaprocentuje w przyszłości. Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, stanowi jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną. Rodzina jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. To ono tutaj nabywa wiedzę o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażać swoje uczucia (lęk, obawa, zadowolenie, gniew) oraz wartościować co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia, kreują społeczeństwo. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko prawidłowo funkcjonująca rodzina jest warunkiem wykreowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji i empatii, jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej. Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów, powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz, angażując siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka, należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostawało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych, bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzi i normalizacji życia rodzinnego. W swoich działaniach pracownicy socjalni, asystenci rodziny mają za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Jednym z nowatorskich rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci, zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składający się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W tym miejscu należy jednoznacznie powiedzieć, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków, jak i również w podjętych działaniach. Pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone efekty. Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Aby móc kompleksowo wspierać rodziny należy stworzyć gminny program wspierania rodziny, którego realizacja należy do zadań własnych gminy.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt. 1 w/cyt. ustawy do zadań gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny. Opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny jest jednym z elementów realizacji postanowień ustawy. Program ma na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie angażującego zasoby gminy.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Świątki na lata 2022-2024 jest spójny z:

- 1) Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
- 2) Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- 3) Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
- 4) Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- 5) Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 6) Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
- 7) Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
- 8) Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.
- 9) Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.
- 10) Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
- 11) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Świątki na lata 2011-2016 z perspektywą do roku 2022.
- 12) Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny.
- 13) Ustawa z dnia 7 września 1991 . o systemie oświaty.
- 14) Ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Rozdział 2.

DIAGNOZA SPOŁECZNA

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, gdy rodzina nie będzie mogła zaspokoić niezbędnych potrzeb swych członków. W pomocy społecznej rodzina występuje nie tylko jako

świadczeniobiorca, ale także jako podmiot ochrony. Pomoc powinna mieć na względzie podmiotowość dziecka i rodziny. Oprócz pomocy materialnej rodzinę otacza się szeroko rozumianym wsparciem, w tym pracą socjalną, wsparciem asystenta rodziny. Podstawą do skonstruowania programu wspierania rodziny, była diagnoza środowiska lokalnego.

Gmina Świątki leży w województwie warmińsko - mazurskim w odległości 25 km na północny zachód od Olsztyna. Gminę Świątki zamieszkuje 3908 osób (stan na 31 grudnia 2021 roku). Jest ona gminą typowo rolniczą z licznymi miejscowościami popegeerowskimi.

Gmina Świątki zajmuje obszar o powierzchni 16,415 ha. W zakresie realizacji zadań administracji samorządowej gmina podzielona została na 14 sołectw (Brzydowo, Garzewo, Gołogóra, Skolity, Świątki, Jankowo, Klony, Kalisty, Konradowo, Kwiecewo, Różynka, Włodowo, Łumpia i Worławki). Największymi sołectwami pod względem ilości mieszkańców są Świątki (850), Kwiecewo (450) i Brzydowo (385).

W gminie Świątki w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym (20- 65 lat), występuje przewaga mężczyzn (1314 osób), w wieku poprodukcyjnym (pow. 60 lat) występuje natomiast przewaga kobiet - 433, do 189 mężczyzn. O wzajemnej proporcji mężczyzn i kobiet stanowi nierówna umieralność. Jest ona większa u mężczyzn. Kobiety są bardziej narażone na bezrobocie niż mężczyźni z powodu roli jaką tradycyjnie przypisuje się im w rodzinie. Znacznie później zaczynają aktywność zawodową w porównaniu do mężczyzn oraz także wcześniej ją kończą.

Na terenie Gminy Świątki osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy Powiatu Olsztyńskiego na dzień 31 grudnia 2021 r ogółem było 131 osób bezrobotnych, w tym 66 kobiet. Osób bezrobotnych z prawem do zasiłku 25, w tym 10 kobiet, bezrobotnych z niepełnosprawnościami 17 osób, w tym 8 kobiet. Najbardziej niepokojąca liczba to osoby długotrwale bezrobotne- 71, w tym aż 41 kobiet. Zarejestrowanych w UPPO z prawem do zasiłku stanowiło 21 osób, w tym 10 kobiet. Pozostawanie bez pracy powoduje ubożenie rodzin i bardzo często jest przyczyną powstawania szeregu dysfunkcji i patologii społecznych (alkoholizm, przemoc, ubóstwo, pogarszanie się stanu zdrowia, poczucie bezsilności, wykluczenia ze społeczeństwa i inne). Główną przyczyną złego funkcjonowania rodzin jest ubóstwo, które jest następstwem bezrobocia oraz takich czynników dysfunkcyjnych jak: przemoc w rodzinie, alkoholizm, niepełnosprawność i długotrwała choroba. Wskazane powyżej dysfunkcje bardzo często prowadzą do powstania problemu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Bezradność oznacza brak umiejętności sprawowania opieki nad dziećmi, brak kompetencji wychowawczych, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego. Podejmowanie działań na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi jest traktowane przez służby społeczne priorytetowo, gdyż w dużej mierze dotyczy najmłodszych mieszkańców gminy tj. dzieci.

Z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świątkach w 2021 roku skorzystało 367 rodzin (liczba osób w rodzinie stanowi (499). Z powodu bezradności opiekuńczo wychowawczych z pomocy tut. Ośrodka skorzystało 15 rodzin, w tym rodziny niepełne 12, rodziny wielodzietne 2. Z powodu ochrony macierzyństwa z pomocy skorzystało 54 rodzin, w tym z powodu wielodzietności 31 rodzin.

W zasobie Gminy znajduje się 19 mieszkań komunalnych, ponadto na jej terenie jest 1 żłobek, 1 przedszkole, 1 szkoła podstawowa. Gmina dysponuje biblioteką publiczną. Mieszkańcy mają zapewnioną opiekę zdrowotną

w funkcjonującym na terenie Gminy Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej.

Gmina Świątki od wielu lat proponuje i świadczy pomoc na rzecz rodzin będących w potrzebie, nie radzących sobie ze swoimi problemami. Przy Urzędzie Gminy Świątki działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Informacyjno- Konsultacyjny w którym rodziny mogą liczyć na pomoc ze strony konsultanta ds. uzależnień. Ponadto rodziny mają możliwość skorzystania z porady prawnej oraz porady psychologicznej.

Na terenie Gminy Świątki działa Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który został utworzony w celu pomocy rodzinom w związku z występowaniem przemocy w rodzinach. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy. Są to przede wszystkim przedstawiciele instytucji rządowych jak i pozarządowych: policji, szkoły, służby zdrowia, Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i organizacji pozarządowych (m. in. stowarzyszenia).

Głównym zadaniem Zespołu jest zapobieganie zjawisku przemocy, powstrzymanie przemocy, a przede wszystkim praca z osobami doświadczającymi przemocy i sprawcami przemocy. W 2021 roku pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świątkach udzielili wsparcia 18 rodzinom dotkniętym przemocą domową. Zjawisko przemocy w rodzinie na terenie Gminy Świątki nie stanowi dominującego problemu, jednak dotyczy rodzin z dziećmi, które ponoszą szkody psychiczne, fizyczne, moralne, dlatego ten problem jest traktowany priorytetowo.

Należy podkreślić, że placówki oświatowe mieszczące się na terenie Gminy wspierają także rodziny w sferze opiekuńczo - wychowawczej. Ich celem oprócz edukacji, która jest ich głównym i priorytetowym zadaniem jest także wspieranie rodziców w wychowywaniu młodego pokolenia. To szkoła powinna wzmacniać i utrwalać pozytywne wartości, które przekazywane są w rodzinach. W placówkach oświatowych realizowanych jest szereg przedsięwzięć, które mają na celu pokazanie młodemu pokoleniu wartości jakimi powinni kierować się w życiu. Bardzo dużo mówi się o szkodliwości nadużywania alkoholu, narkotyków jak i również neguje się zachowania przemocowe.

Rodzina wywiera istotny wpływ na kształtowanie się postaw, aspiracji, systemów wartości. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny, błędne lub złe wypełnianie ról społecznych powoduje jej destrukcję. Następuje przekazanie złych wzorców, z którymi identyfikują i utożsamiają się dzieci. W rodzinach dotkniętych dysfunkcją, często występują u dzieci kłopoty z przyswajaniem nauki, prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku oraz problemy wychowawcze, aż do wkroczenia na drogę przestępstwa. Rodzina problemowa nie spełnia swoich zadań wobec dzieci. W rodzinach zaburzonych brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, prawidłowych relacji pomiędzy członkami rodziny, rozładowywania napięć powstałych poza domem, właściwych wzorców komunikacji i dawania poczucia bezpieczeństwa, obdarzania dzieci uwagą. Czynniki dysfunkcyjne, które negatywnie wpływają na funkcjonowanie rodziny nakładają na kadrę pomocy społecznej stosowanie pracy socjalnej ukierunkowanej na zmiany negatywnych zachowań i poszukiwanie rozwiązań w trudnej sytuacji życiowej. W sytuacjach kryzysowych, gdy rodzina nie jest w stanie poradzić sobie z problemami zachodzi konieczność udzielenia jej pomocy m.in. poprzez stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu poradnictwa specjalistycznego.

Stosowanie różnego rodzaju wsparcia finansowego pozwala na wzmocnienie rodzin w dążeniu do zaspokojenia niezbędnych potrzeb oraz na wzmacnianiu postaw w kierunku przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, wykorzystując własne zasoby i możliwości. Liczba dzieci, które w ostatnich latach zostały objęte rządowymi programami wsparcia jest imponująca – to 6,5 mln dzieci w ramach programu „Rodzina 500+”, 4,4 mln dzieci w programie „Dobry Start”, to też 3,6 mln aktywnych Kart Dużej Rodziny. Rok 2021 zdecydowanie upłynął pod znakiem rodziny. Rozwiązania wprowadzane w ramach Polskiego Ładu będą w 2022 roku najlepszym tego dowodem. System świadczeń rodzinnych jest wsparciem materialnym dla rodzin wychowujących dzieci oraz w sytuacji kiedy w rodzinie znajduje się osoba niepełnosprawna wymagająca opieki i pomocy. Celem Świadczenia wychowawczego (500+), jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Rządowy program „Dobry start” (300+) służy wsparciu rodzin z dziećmi w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego. Pomoc materialna dla uczniów umożliwia pokonywanie barier w dostępie do edukacji, wynikającej z trudnej sytuacji materialnej ucznia. Dodatki mieszkaniowe to pomoc dla osób mających trudności w utrzymaniu mieszkania (w opłacaniu czynszu, ponoszeniu opłat za energię itp.). Mieszkańcy gminy mogą liczyć na wsparcie psychologa, prawnika, konsultanta ds. uzależnień w Punkcie Informacyjno- Konsultacyjnym działającym przy Urzędzie Gminy w Świątkach.

W roku 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach realizował projekty pn. „Łączymy Pokolenia” i „Rodzina od pokoleń”. Celem projektów było wzmacnianie więzi rodzinnych i rozwiązywanie konfliktów, umiejętności rozmowy w rodzinie, wspólnego funkcjonowania w rodzinie, podziału obowiązków i wyznaczania granic, metod wspólnego spędzania czasu z dziećmi, wspierania dzieci w edukacji i rozwoju, podnoszenia jakości życia w sprawach codziennych. Zorganizowano zajęcia z psychologiem, pedagogiem, coachem rodziny. Z terenu gminy Świątki wsparcie otrzymało 20 rodzin, uczestników projektu. Na 2021 rok zaplanowano realizację projektu „Łączymy pokolenia- edycja II”, jednak z powodu pandemii jego realizacja nastąpi dopiero w 2022 roku.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach zatrudniał w 2021 roku 1 asystenta rodziny. Asystent zatrudniony był na umowę o pracę. Wsparciem asystenta rodziny na dzień 31 grudnia 2021 roku objętych było 7 rodzin, w tym 14 dzieci. Asystent rodziny ma za zadanie wspieranie rodziny i pomoc w prawidłowym funkcjonowaniu oraz dążeniu do zapobiegania powstawania dysfunkcji rodziny, które prowadzą do pozbawienia władzy rodzicielskiej i umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Na uwagę zasługuje fakt, że do pracy z asystentem rodziny w głównej mierze kierowane są te rodziny, u których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Są to rodziny które borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem kilkuletnich a nawet kilkunastoletnich zaniedbań czy też zaniechań. Asystent rodziny realizuje zadania we współpracy z pracownikami socjalnymi, pedagogami szkolnymi, pielęgniarkami środowiskowymi, sądami, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym i innymi instytucjami, organizacjami zajmującymi się niesieniem pomocy na rzecz potrzebujących rodzin.

Bardzo istotne jest podjęcie stosownych rozwiązań, które będzie miało na celu zapobieganie rozszerzaniu się problemu jak również jego systematycznemu niwelowaniu. Udzielenie pomocy nie powinno ograniczać się tylko do sytuacji kryzysowych. Należy podejmować działania o charakterze prewencyjnym, profilaktycznym. Głównym zadaniem i istotą działań pomocowych powinno być przeciwdziałanie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Należy pamiętać, że rodzina jest podstawową komórką, w której powinien odbywać się naturalny proces kształtowania się osobowości wszystkich członków rodziny ze szczególnym uwzględnieniem dzieci. Należy dać im szansę na wzrastanie i uczenie się prawidłowych relacji rodzinnych i szczęśliwe dzieciństwo.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek partycypowania w kosztach związanych z umieszczeniem dziecka w szeroko rozumianej pieczy zastępczej. Wydatki kształtują się na poziomie 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej wydatków na opiekę i wychowanie dziecka. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach współfinansował pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych, rodzinach zastępczych oraz rodzinach zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego. Razem w rodzinach zastępczych przebywa **11-ro dzieci** (stan na 31 grudnia 2021r.). Zgodnie z art. 191 ust 8 i 9 w cyt. ustawy tut. Ośrodek pokrywał częściowe koszty pobytu dzieci w ww. formach opieki zastępczej w wysokości 10% lub 30% kosztu pobytu. **Na ten cel w 2021 r. wydatkowano kwotę 85 529,90 zł.**

Biorąc pod uwagę obecną sytuację demograficzną kraju i gminy Świątki (starzenie się społeczeństwa) należy podjąć wszelkie działania promujące rodzicielstwo. Jednym z takich działań jest ustanowienie przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej- **rządowego programu dla rodzin wielodzietnych**. W ramach tego programu funkcjonuje Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny, która przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci – do 18-go roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Dzieci legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności na czas jego trwania. Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień, przez instytucje, które podjęły współpracę w tym zakresie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach na terenie gminy jest realizatorem omawianego zadania

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”. W/w ustawa wskazuje, że wsparcie we wskazanym zakresie będzie realizowane między innymi przez jednostki samorządu terytorialnego oraz jednostki organizacyjne realizujące wspieranie rodziny. Nowo wprowadzone przepisy prawa dotyczą wsparcia w zakresie dostępu doświadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny, m. in. świadczeń gwarantowanych, do których szczególnie należy zapewnienie dostępności dla kobiet w ciąży oraz ich dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Ustawa zakłada m. in., że rodziny uprawnione objęte będą pomocą asystentów rodziny na zasadach określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nowe

rozwiązanie prawne zapewnia dostęp do poradnictwa w zakresie wspierania rodziny. Rodzina będzie mogła skorzystać ze wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej, a także poradnictwa w zakresie przezwyciężenia trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, dostępu do rehabilitacji społecznej, zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej.

Dużym zainteresowaniem społeczności lokalnej cieszą się przedsięwzięcia organizowane przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Świątkach. Szereg szkoleń, warsztatów, imprez plenerowych, spotkań teatralnych oraz spotkań z ciekawymi ludźmi daje możliwość wspólnego spędzania czasu z rodziną. Kółka zainteresowań organizowane w Bibliotece uczą dzieci organizacji czasu wolnego jak i w dużej mierze rozwijają ich zainteresowania, pasje.

Diagnoza społeczna stanowi podstawę do określenia na jakich płaszczyznach życia rodzin należy podjąć działania, aby rodzina zaczęła prawidłowo funkcjonować i stanowiła pozytywne środowisko rozwoju młodego człowieka. Wobec tak zawiłych i skomplikowanych problemów wskazane jest zastosowanie pracy socjalnej prowadzonej w celu wypełnienia i wzmocnienia zmiany. Profilaktyka rodzinna musi być rozumiana jako interdyscyplinarne działania i wsparcie ze strony służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny.

Rozdział 3.

ZADANIA W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY

Głównym celem gminnego programu jest pomoc rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych oraz wspieranie rodziny poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- 1) Diagnoza środowiska rodzinnego:
 - a) rozpoznawanie sytuacji rodzin w Gminie;
 - b) analiza i przyczyny kryzysu problemów w rodzinie.
- 2) Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:
 - a) zapewnienie pomocy materialnej rodzinom wymagającym wsparcia;
 - b) realizacja rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023;
 - c) pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów „Stypendia szkolne”;
 - d) realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych (Karta Dużej Rodziny).
- 3) Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom biologicznym, aby mogły pełnić właściwie funkcje opiekuńczo –wychowawcze:
 - a) pomoc w dostępie rodzinom przeżywających trudności do konsultacji specjalistycznych: Poradni Psychologiczno–Pedagogicznej, Poradni Terapeutycznej, Poradni Uzależnień i Współuzależnień od Alkoholu itp.;

- b) wspieranie kobiet w ciąży i rodzin zgodnie z ustawą z 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „za życiem”;
 - c) zabezpieczenie pomocy specjalistycznej;
 - d) zapewnienie pomocy w formie wsparcia asystenta rodziny dla rodzin z problemami opiekuńczo –wychowawczymi;
 - e) rozwijanie interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów rodzin;
- 4) Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej:
- a) współpraca z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej;
 - b) udział w spotkaniach zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej;
 - c) interdyscyplinarne działania zapobiegające umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, w tym pomoc:socjalna, poradnictwo prawne, rodzinne, itp.;
- 5) Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, w szczególności poprzez:
- a) współpracę z przedstawicielami poszczególnych instytucji poprzez monitorowanie rodzin zagrożonych dysfunkcjami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych;
 - b) doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, asystentów rodzin poprzez udział w szkoleniach, warsztatach oraz konferencjach;
 - c) profilaktykę i edukację rodzin.

Rozdział 4

ZAKŁADANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zwiększenie kompetencji rodzicielskich.
2. Ograniczenie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin.
3. Poprawa bezpieczeństwa rodziny i dziecka.
4. Zmniejszenie liczby dzieci objętych opieką pieczy zastępczej.
5. Reintegrację rodzin.
6. Umożliwienie powrotu dziecka do rodziny biologicznej.
7. Uwrażliwienie społeczności lokalnej na drugiego człowieka i jego sytuację bytową.
8. Specjalistyczne wsparcie dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych.
9. Wzrost poczucia wartości członków rodzin.
10. Wzrost poczucia bezpieczeństwa socjalnego.
11. Budowa prawidłowych relacji w rodzinie.
12. Zmniejszenie skali sytuacji kryzysowych.
13. Zwiększenie wiedzy na temat świadomego planowania rodziny.
14. Poprawa komunikacji pomiędzy rodzinami dotkniętymi kryzysem a pozostałymi członkami społeczności lokalnej.

15. Zatrudnienie zgodnie z ustawą asystentów rodziny i zapewnienie możliwości podnoszenia ich kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach i ich finansowanie.
16. Kierowanie asystenta do pracy z rodziną, przygotowanie planu pracy z rodziną i jego realizacja.
17. Organizowanie grup wsparcia dla rodzin z różnymi problemami.
18. Zagwarantowanie rodzinom biologicznym możliwości korzystania z poradnictwa specjalistycznego (psycholog, pedagog, radca prawny, konsultanta do spraw uzależnień itp.).
19. Współpraca ze specjalistami w zakresie poradnictwa specjalistycznego.
20. Objęcie wsparciem rodzin dotkniętych przemocą, problemem alkoholowym – współpraca między innymi z Zespołem Interdyscyplinarnym, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych itp.
21. Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.
22. Finansowanie kosztów związanych z udzieleniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust.2 ponoszonych przez rodziny wspierające.
23. Współpraca rodzin wspierających z asystentem rodziny na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w zakresie: opieki i wychowania dziecka, prowadzenia gospodarstwa domowego, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych.
24. Zapobieganie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.
25. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.
26. Rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego.
27. Kierowanie dzieci do placówki wsparcia dziennego.
28. Współpraca z Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie w zakresie ustalenia działań mających na celu powrót dziecka do rodziny biologicznej.
29. Współfinansowanie na zasadach zawartych w ustawie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
30. Współpraca z Sądami i ich organami pomocniczymi oraz innymi instytucjami w zakresie oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie dysfunkcyjnej lub umieszczonego w pieczy zastępczej.
31. Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny i wzrostu kompetencji rodzicielskich (festyny, biesiady, spotkania).
32. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.
33. Wsparcie i interdyscyplinarna pomoc dla rodzin dysfunkcyjnych.
34. Zapewnienie środków na funkcjonowanie wspierania rodziny na terenie gminy Świątki.
35. Wsparcie dla rodzin mających trudną sytuację finansową – z systemu zabezpieczenia socjalnego.

Rozdział 5.

ANALIZA SWOT

Opracowana diagnoza, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze

wsparcia rodziny, umożliwiły sporządzenie analizy SWOT, która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu wsparcia rodziny w Gminie Świątki.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Obowiązujące akty prawne i programy oraz strategie. 2. Zwiększenie kompetencji kadr odpowiedzialnych za wspieranie rodzin z dziećmi. 3. Zatrudnienie asystenta rodziny. 4. Dobra współpraca z instytucjami: służbą zdrowia, policją, placówkami oświatowymi, Sądem, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną. 5. Oferta wsparcia psychologicznego i terapeutycznego dla rodzin i osób przeżywających problemy. 6. Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym. 7. Znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. 8. Zabezpieczenie w budżecie środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczę zastępczą.	1. Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie. 2. Mała świadomość i wiedza społeczna na temat wspierania rodziny i pieczy zastępczej. 3. Niewystarczająca liczba specjalistów pracy z rodziną. 4. Problemy ekonomiczne rodzin. 5. Niska świadomość w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych. 6. Niechęć do udziału w zajęciach edukacyjnych, grupach wsparcia i innych inicjatywach integracyjnych podnoszących kompetencje. 7. Niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych. 8. Brak rodzin wspierających. 9. Brak placówki wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin zagrożonych marginalizacją. 10. Brak lokali chronionych/mieszkań socjalnych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Aktywność samorządu gminy w osiąganiu standardów ustalonych zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. 2. Edukacja rodziców, w szczególności poprzez radzenie sobie ze stresem, agresją, bezradnością, zarządzanie budżetem domowym. 3. Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę. 4. Realizacja rządowych programów i możliwość pozyskiwania funduszy unijnych. 5. Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym. 6. Współpraca rodzin dysfunkcyjnych z asystentem rodziny. 7. Rozwój pracy socjalnej z rodzinami i dziećmi. 8. Możliwość dalszego podnoszenia kwalifikacji przez pracowników GOPS w Świątkach	1. Wielopokoleniowość rodzin korzystających z pomocy. 2. Wzrost kosztów utrzymania rodzin. 3. Niskie kompetencje opiekuńczo – wychowawcze. 4. Występowanie zjawisk patologicznych takich jak: agresja, przemoc w rodzinie, uzależnienia od alkoholu. 5. Wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży. 6. Występowanie zjawiska osłabienia autorytetu rodziny i więzi międzypokoleniowych. 7. Występowanie zjawiska przerzucania odpowiedzialności za wychowanie dzieci na inne podmioty i instytucje. 8. Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów, roszczeniowość postaw, niechęć do współpracy.

Powyższa analiza SWOT została skonstruowana w oparciu o stan wiedzy i doświadczenie pracowników GOPS w Świątkach oraz osób zajmujących się pomocą rodzinie. Ciągły monitoring spraw związanych z pomocą społeczną, znajomość występowania problemów i tematyki związanej z szeroko rozumianą polityką prorodzinną i społeczną pozwoliło na wyodrębnienie przedstawionych w analizie słabych i mocnych stron, jak również szans i zagrożeń. Z analizy SWOT wynika, że posiadane zasoby powinny stanowić solidną podstawę do skutecznych działań w przyszłości i wyznaczają kierunki działań na kolejne lata.

„Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Świątki na lata 2022-2024” stanowi kontynuację wybranych celów i zadań wskazanych do realizacji w poprzednich programach

Do realizacji założonych celów będą prowadzone działania, których wybór zostanie poprzedzony szczegółową analizą sytuacji danej rodziny. Podstawowym narzędziem służącym do diagnozy jest wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego oraz diagnoza i plan pracy stworzony przez asystenta rodziny. Pełna i efektywna realizacja celów założonych w programie będzie możliwa dzięki kompleksowemu spojrzeniu na rodzinę przeżywającą trudności oraz podjęciu systemowych rozwiązań przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Priorytetem naszych działań jest uznanie podmiotowości dziecka oraz jego prawa do wychowania w rodzinie lub jak najszybszego powrotu do rodziny.

Oczekiwane rezultaty w związku z realizacją Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Świątki na lata 2022-2024:

- 1) 50% rodzin z ogólnej liczby rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej z terenu gminy zostanie objętych wsparciem asystenta rodziny;
- 2) lepszy dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin objętych wsparciem asystenta;
- 3) znaczna poprawa funkcjonowania rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny (lepsze relacje w rodzinie, nabycie umiejętności gospodarowania budżetem, utrzymanie czystości w mieszkaniu, zachowanie higieny osobistej, większe zainteresowanie ze strony rodziców edukacją dzieci i ich stanem zdrowia);
- 4) ograniczenie liczby dzieci umieszczanych w szeroko rozumianej pieczy zastępczej;
- 5) rozszerzenie oferty działań pomocowych, kulturalnych, oświatowych na rzecz rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodziny wielodzietnej;
- 6) konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji.

Możliwe zagrożenia, które ograniczą lub uniemożliwią osiągnięcie założonych efektów Gminnego Programu Wspierania Rodziny:

- 1) Niechęć rodzin do podjęcia współpracy z asystentem rodziny, która może przejawiać się brakiem podejmowania działań ze strony poszczególnych członków rodzin niezbędnych do realizacji opracowanego wspólnie planu pracy z rodziną, który ma na celu poprawę ich funkcjonowania w środowisku.
- 2) Brak wystarczających środków finansowych na realizację zadania może uniemożliwić w pełnym zakresie asystentom rodziny podnoszenie swoich kwalifikacji, jak również uniemożliwi zatrudnienie

specjalistów (np. psychologa, pedagoga, radcę prawnego), którzy swoimi działaniami mieliby wesprzeć pracę asystenta rodziny. Należy mieć świadomość, że ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy szereg nowych zadań nie zabezpieczając środków finansowych na ich realizację.

Rozdział 6.

REALIZATORZY GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2022-2024

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach przy współpracy:

- Asystentów rodzin;
- Rodzin wspierających;
- Zespołu Interdyscyplinarnego
- Policji
- Urzędu Gminy
- Urzędu Pracy Powiatu Olsztyńskiego
- Punktu Informacyjno- Konsultacyjnego
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie
- Sędziów i Kuratorów Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego
- Zespołu Kuratorskiego
- Organizacji pozarządowych
- Placówek oświatowych i kulturalnych
- Ośrodka Zdrowia
- Parafii z terenu Gminy.

Wszystkie wymienione wyżej instytucje i organizacje współpracują ze sobą, powiadamiając się wzajemnie o problemach w rodzinie i podejmują wspólne działania.

W realizacji swoich działań w/w podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet. Opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny należy do zadań własnych gminy, a tym samym zobowiązuje jednostki samorządowe do realizacji celów w nim zawartych oraz do stymulowania i ukierunkowywania działań na rzecz dziecka i rodziny.

Rozdział 7.

BENEFICJENCI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2022-2024 Z TERENU GMINY ŚWIĄTKI

Korzystającymi z Gminnego Programu Wspierania Rodziny są dzieci i rodziny przeżywające trudności w sferze opiekuńczej i wychowawczej oraz rodziny, dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pochodzące z terenu Gminy Świątki, w szczególności:

- Rodziny, w tym niewydolne wychowawczo, niezaradne życiowo, dotknięte problemem uzależnień;
- Rodziny żyjące w ubóstwie, w tym dotknięte bezrobociem;
- Rodziny dotknięte przemocą;
- Dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym;
- Rodziny z problemem długotrwałej choroby i niepełnosprawności;

Program skierowany jest przede wszystkim do wszystkich rodzin wychowujących dzieci na terenie Gminy Świątki w szczególności tych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Program adresowany jest również do rodzin, którym Sąd ograniczył władzę rodzicielską lub które zostały pozbawione władzy rodzicielskiej, a także tych których dzieci przebywają już w pieczy zastępczej.

Rozdział 8.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 są środki finansowe pochodzące:

- z budżetu gminy,
- Z dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

Rozdział 9.

SPOSÓB KONTROLI REALIZACJI PROGRAMU:

1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świątkach składa Radzie Gminy Świątki roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.
2. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

3. Roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny będzie przedstawiane Radzie Gminy Świątki w terminie do 31 marca za rok poprzedni.

Rozdział 10.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Prowadzenie ewaluacji i monitoringu realizacji programu służy sprawdzeniu, czy zostały zrealizowane planowane działania oraz jaki jest wynik zrealizowanych przedsięwzięć. Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny. Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Analiza i ocena zebranych informacji pozwoli na planowanie dalszych działań oraz doskonalenie działań dotychczas ustalonych. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Świątki na lata 2022-2024 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin z dziećmi. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, a samej rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Tylko w takich okolicznościach można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności. Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt Gminy Świątki składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z ich realizacją.

Rozdział 11.

PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny jest zgodny z kierunkiem i działaniami określonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Świątki na lata 2011-2016 z perspektywą do roku 2022. Program zakłada tworzenie korzystnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy Świątki oraz poprawy jakości ich życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku. Program ma także stworzyć poczucie odpowiedzialności oraz sprawić, by rodziny same przy wykorzystaniu swojego własnego potencjału rozwiązywały problemy, a tym samym wychodziły z kryzysu, w jakim się znalazły. Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji programu jest ścisła współpraca instytucji i podejmowanie skoordynowanych działań na rzecz rodzin z terenu gminy Świątki.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach zobowiązany ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do realizacji zadań związanych ze wspieraniem rodziny, przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej **poszukuje kandydatów do**

pełnienia funkcji rodziny wspierającej.

Poszukujemy rodzin, które bezinteresownie chciałyby pomóc innym w poszukiwaniu rozwiązań trudnych sytuacji przy współpracy z asystentem rodziny oraz pracownikiem socjalnym.

Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w:

- opiece i wychowaniu dziecka;
- prowadzeniu gospodarstwa domowego;
- kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych (zgodnie z art.29 ustawy).

Zadaniem rodziny wspierającej nie jest wyręczanie, lecz aktywna pomoc w przewyższaniu trudnych sytuacji w rodzinach. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo. Rodzinę wspierającą ustanawia z upoważnienia Burmistrza Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego (zgodnie z art.30 ustawy).

Zadaniem rodzin wspierających jest pomoc rodzinom, które mają trudności w opiece i wychowaniu dzieci, jak również w szeroko pojętym funkcjonowaniu w społeczeństwie. Pomagają przede wszystkim, w oparciu o własne zasoby i umiejętności, posiadaną wiedzę z zakresu prawidłowego wychowywania dzieci i realizowane wzorce funkcjonowania rodziny. Jest to forma towarzyszenia rodzinie mającej trudności w opiece i wychowaniu dzieci i tworzenie dla niej siatki wsparcia społecznego. Należy przy tym pamiętać, że rodziny wspierające nie wykonują swoich działań zawodowo i nie otrzymują wynagrodzenia, a jedynie zwrot kosztów związanych z udzielaniem pomocy.

Rodzina wspierająca zajmuje się w szczególności:

- organizowaniem czasu wolnego dzieciom z rodzin wspieranych;
- wypracowaniem nawyku wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny;
- pomocą dzieciom w nauce;
- udzielaniem wskazówek w takich kwestiach, jak: gotowanie, sprzątanie, utrzymanie higieny osobistej, racjonalne prowadzenie budżetu domowego.

Kandydaci na rodziny wspierające proszeni są o zgłoszenie swojej gotowości do udziału w procesie pomocy rodzinom wspieranym poprzez złożenie umotywowanego wniosku w sekretariacie **Ośrodka Pomocy Społecznej w Świątkach.**

Osoby chętne do pełnienia funkcji rodziny wspierającej mogą zgłaszać swoją kandydaturę do Ośrodka Pomocy Społecznej w Świątkach

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m. in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielona przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja). Dotychczasowy trzyletni program wspierania rodziny w Gminie Świątki opracowany został na lata 2019-2021.

Priorytetem było stworzenie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu mieszkańców. Świadczenie wsparcia dla rodzin zagrożonych społecznym obniżeniem standardu życia ma dać poczucie bezpieczeństwa i gwarancje wsparcia interdyscyplinarnego. Każdy świadczeniobiorca powinien mieć zapewnione wsparcie i posiadać pewność, że można je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych. Działania na rzecz rodziny to czynności skierowane do poszczególnych jej członków oraz kampanie prowadzone na rzecz całej społeczności lokalnej. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodziny i dzieci, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych tj. umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego. Przyjęte w ramach Programu zadania są spójne zarówno z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Nowy Program opracowany został, na bazie dotychczasowych doświadczeń, na lata 2022 - 2024.

W związku z powyższym i z uwagi na konieczność wypełnienia obowiązku ustawowego zasadne jest podjęcie uchwały w przedmiotowej sprawie.